

Sygn. akt II Cz 1715/13

POSTANOWIENIE

Dnia 09 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Gamrat - Kubeczak

Sędziowie: SO Violetta Osińska

del. SR Katarzyna Longa (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 09 stycznia 2014 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużnika A. J. na zaniechanie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gryficach J. K. w sprawie Km 809/13 polegające na braku rozliczenia sprawy oraz na informację z dnia 20 maja 2013 r.

z udziałem wierzyciela (...) Bank spółki akcyjnej we W.

na skutek zażalenia dłużniczki A. J. na postanowienie Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 20 września 2013 r. w sprawie o sygn. akt I Co 709/13

postanawia:

1. oddalić zażalenie na pkt I postanowienia;
2. w pozostałym zakresie zażalenie odrzucić.

Sygn. akt II Cz 1715/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 20 września 2013 r. Sąd Rejonowy w Gryficach oddalił wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu rozpoznania skargi dłużnika (pkt I) oraz oddalił skargę (pkt II).

W uzasadnieniu Sąd I instancji podkreślił, iż dłużnik A. J. wniosła o ustalenie wierzytelności na rzecz wierzyciela na kwotę 22.924,20 zł, o zobowiązanie komornika i wierzyciela do złożenia wykazu należności, jakie zostały wyegzekwowane od dłużnika od czasu zawarcia umowy. Jednocześnie złożyła wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu rozpoznania jej skargi. Swoje żądanie uzasadniła tym, że ani komornik ani wierzyciel nie dokonali rozliczenia uzyskanych w drodze egzekucji kwot za pojazdy samochodowe, z zajęć rent i kont bankowych oraz wpłat dokonanych przez dłużników w ramach spłaty kredytu. Sąd Rejonowy przytoczył treść art. 821 § 1 k.p.c. podkreślając, iż w piśmiennictwie decyduje pogląd, iż samo złożenie przez dłużnika skargi na czynności komornika nie jest wystarczające do uwzględnienia wniosku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego, skarżący zaś musi wykazać, iż służy to ochronie jego praw i winno być uzasadnione szkodą, jaka na skutek prowadzenia dalszego postępowania może wyniknąć dla dłużnika.

Dalej Sąd I instancji podkreślił, iż Komornik nie uwzględnił skargi, a w odpowiedzi wskazał, że w niniejszym postępowaniu nie została dokonana żadna wpłata na rzecz wierzyciela. Zajęte świadczenia dłużnika pozostają w depozycie ZUS z uwagi na zbieg egzekucji. Sąd Rejonowy podkreślił, iż dłużniczka nie wskazała ani nie wykazała,

by dokonała wpłat na poczet długu wynikającego z tytułu wykonawczego bezpośrednio do wierzyciela. Również w niniejszej sprawie nie została wyegzekwowana żadna należność na poczet tego długu. Ponieważ dłużniczka nie wykazała zasadności swojego żądania, a analiza akt Km 809/13 nie uzasadnia wydania z urzędu komornikowi zarządzeń zmierzających do zapewnienia należytego wykonania egzekucji, zdaniem Sądu Rejonowego skarga podlega oddaleniu w całości.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiodła dłużniczka wnosząc o uchylenie postanowienia w całości. Wskazała, iż wielokrotnie zwracała się do wierzyciela i Komornika o dokonanie spłaty kredytu, jak również kwot wyegzekwowanych z zajęć, które dokonał komornik, dotyczących samochodów, konta bankowe, dodatkowo wpłaty bezpośrednio do komornika. Wniosła o zobowiązanie Komornika i Banku do rozliczenia dokonanych wpłat.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Ponieważ dłużniczka w treści zażalenia wskazała, iż skarży postanowienie w całości pod rozważę Sądu Odwoławczego poddana została również kwestia oddalenia wniosku o zawieszenie postępowania, pomimo, iż w uzasadnieniu zażalenia A. J. nie odnosi się wprost do tegoż rozstrzygnięcia. Niemniej jednak zażalenie w tym zakresie uznać należy za niezasadne.

Stosownie do przepisu art. 821 § 1 k.p.c., stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego, sąd może na wniosek zawiesić w całości lub części postępowanie egzekucyjne, jeżeli złożono skargę na czynności komornika lub zażalenie na postanowienie sądu. Zawieszenie postępowania sąd może uzależnić od złożenia przez dłużnika zabezpieczenia.

Zawieszenie postępowania egzekucyjnego na tej podstawie jest fakultatywne, o ile zaistnieją przesłanki w nim przewidziane tj. zostanie wniesiona skarga na czynności komornika sądowego lub zażalenie na postanowienie sądu. Przy czym podkreślić należy, iż w ramach przyznanej uznaniowości (sąd może), sąd rozważa zasadność skargi oraz ewentualną szkodę. Co istotne, do skuteczności wniosku o zawieszenie na podstawie wskazanego przepisu, nie jest wystarczający sam fakt złożenie skargi na czynności komornika albo zażalenia na postanowienie sądu. Podkreślić należy, iż zawieszenie postępowania na podstawie art. 821 § 1 k.p.c. stanowi swoistego rodzaju „zabezpieczenie” w ramach postępowania skargowego lub zażaleniowego.

Sąd Okręgowy wskazuje, iż choć nie wynika to wprost z brzmienia przepisu art. 821 § 1 k.p.c., to jednak z treści jego § 3 należy wnosić, iż zawieszenie postępowania może być uzasadnione szkodą, jaka na skutek dalszego prowadzenia postępowania może wyniknąć dla dłużnika. Zatem na podstawie wskazanego przepisu, sąd rozpoznający zażalenie lub skargę na czynności komornika, może zawiesić postępowanie egzekucyjne w całości lub w części na wniosek, w którym wnioskodawca wykaże prawdopodobieństwo powstania takiej szkody w majątku dłużnika, spowodowanej dalszym prowadzeniem egzekucji, nadto realność wystąpienia ewentualnej szkody dla wierzyciela z powodu zawieszenia postępowania. Ponadto sąd winien wziąć pod uwagę stopień prawdopodobieństwa korzystnych dla dłużnika rozstrzygnięć w tych postępowaniach.

Reasumując Sąd Odwoławczy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, iż w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do zawieszenia postępowania egzekucyjnego, albowiem nie wykazano, iż zawieszenie postępowania egzekucyjnego będzie służyć ochronie praw dłużniczki w związku z uzasadnioną szkodą jaka wskutek prowadzenia dalszego postępowania może dla niej wyniknąć.

Poza tym zauważania wymaga, że wniosek ten stał się bezprzedmiotowy wobec rozpoznania skargi dłużniczki i odpadła podstawa zastosowania art. 821 § 1 k.p.c.

Mając zatem na względzie merytoryczną poprawność zaskarżonego postanowienia w tej mierze tj. w odniesieniu do punktu I postanowienia, jak również jego zgodność z obowiązującymi przepisami, należało na podstawie przepisów art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. zażalenie na pkt I postanowienia oddalić, o czym orzeczono w punkcie 1. postanowienia.

Przechodząc zaś do zażalenia na pkt II zaskarżonego rozstrzygnięcia, to przede wszystkim podkreślić należy, iż zbieżność daty doręczenia pisma Komornika Sądowego J. K. z dnia 20 maja 2013 r. informującego o wysokości egzekwowanego zobowiązania (k. 32 akt egzekucyjnych) należało przyjąć, że przedmiotem skargi dłużniczki była ta informacja, jak również zaniechanie Komornika braku stosownego rozliczenia stanu sprawy. W skardze dłużniczka A. J. domagała się uchylenia w całości wierzytelności wierzyciela (...) Bank S.A. i uwzględnienia dokonanych przez nią wpłat. Sąd Rejonowy uznając twierdzenia dłużniczki za nieuzasadnione, a to w związku z niewyegzekwowaniem przez Komornika aktualnie jakiegokolwiek kwoty – skargę oddalił. Postanowienie sądu rozpoznające skargę zarówno na zaniechanie komornika rozliczenia kwot, jak też na informację o wysokości zadłużenia nie jest orzeczeniem zaskarżalnym.

W postępowaniu egzekucyjnym stronie lub innej uprawnionej osobie w wypadkach wskazanych w ustawie przysługuje zażalenie na postanowienie sądu rejonowego rozpoznającego skargę na czynności komornika (art. 767⁴ § 1 k.p.c.).

Dodatkowo, uwzględniając nakaz odpowiedniego stosowania do postępowania egzekucyjnego przepisów o procesie (art. 13 § 2 k.p.c.), w orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtowało się stanowisko, że postanowienia w postępowaniu egzekucyjnym podlegają zaskarżeniu także wówczas, jeżeli kończą bądź zmierzają do zakończenia tego postępowania – art. 394 § 1 k.p.c. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1969 r., III CZP 83/69, OSNCP 1970, nr 6, poz. 105, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 1986 r., III CRN 40/86, OSNC 1987, nr 7, poz. 102, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 października 1990 r., III CZP 51/90, OSP 1991, nr 5, poz. 111, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 4/05 niepubl.). Nadto, jeżeli podstawą działania komornika był ogólny przepis kodeksu postępowania cywilnego, podstawą zażalenia mogą być również przepisy art. 394 § 1 punkty 1-12 k.p.c., stosowane przy zastosowaniu art. 13 § 2 k.p.c.

W niniejszej sprawie przedmiotem zażalenia dłużnika jest postanowienie Sądu Rejonowego, w którym została rozpoznana skarga nie na odmowę zawieszenia, jako że w aktach sprawy egzekucyjnej nie ma nawet wniosku dłużniczki o zawieszenie postępowania egzekucyjnego, lecz na informację o wysokości zadłużenia w sprawie z dnia 20 maja 2013 r. oraz zaniechanie rozliczenia stanu zaległości w sprawie.

Z pewnością zaskarżone postanowienie zakresem orzeczenia nie objęło żadnej z podstaw wymienionych w przepisie art. 394 § 1 pkt 1 – 12 k.p.c., zresztą podkreślić należy, że możliwość zaskarżenia postanowień wydanych w postępowaniu egzekucyjnym, na podstawie tych przepisów, istnieje wyłącznie wówczas, gdy czynność została podjęta w oparciu o przepisy postępowania rozpoznawczego, przy zastosowaniu art. 13 § 2 k.p.c. Jeżeli zatem czynność znajduje umocowanie w przepisach postępowania egzekucyjnego, możliwość jej zaskarżenia powinna wynikać wprost z tych przepisów. Kontynuując, jeżeli przepis postępowania egzekucyjnego stanowiący podstawę wydania zaskarżonej czynności nie przewiduje możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie sądu, to uznać należy, że jest ono niezaskarżalne, chyba że kończy postępowanie lub zmierza do jego zakończenia.

Dalej Sąd Okręgowy wskazuje, iż przepis art. 767 k.p.c. nie przewiduje możliwości zaskarżenia każdego orzeczenia, przedmiotem którego, jest rozpoznanie skargi na czynność komornika sądowego. Nadto postanowienie to, nie jest postanowieniem, w odniesieniu do którego, przepisy kodeksu postępowania cywilnego, przewidują możliwość wniesienia zażalenia. Z całą stanowczością stwierdzić należy, że postanowienie to nie dotyczy kwestii zawieszenia czy odmowy zawieszenia postępowania (wniosek o zawieszenie miał charakter incydentalny do postępowania skargowego). Brak zatem podstaw by źródła podstawy wniesienia zażalenia upatrywać w przepisie art. 828 k.p.c., w myśl którego na postanowienie sądu co do zawieszenia lub umorzenia postępowania przysługuje zażalenie. Wydane przez Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie nie było bowiem orzeczeniem co do zawieszenia postępowania, lecz wyłączenie postanowieniem odnoszącym się ogólnie rzecz ujmując do stanu zaległości w sprawie.

W konsekwencji uznać należało, że zażalenie dłużniczki w pozostały zakresie (w odniesieniu do punktu II) jako niedopuszczalne na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. podlegało odrzuceniu, o czym orzeczono w punkcie 2. sentencji postanowienia.